Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України №30 (780) ♦ Середа, 16 лютого 1994 року ♦ Ціна договірна

Без кормів не буде "табака"

Німують скуті морозом лани, у білих шатах тихо снять про дзвінку весну навколишні ліси, гаї, сади. А тут, у світлих теплих приміщеннях племптахорадгоспу «Броварський», аж вуха закладає від гамірливого писку малесеньких пташенят. Понад п'ять мільйонів курчат на рік вирощують броварці, щоб поповнити ними господарства багатьох птахофабрик, які вироблять для нас і м'ясо, і яйця.

Марудна це справа. Особливо тепер, коли постійно зростають ціни на комбікорми, енергоносії, коли на невизначений термін затримуються взаєморозрахунки... А курчата — не заводські деталі, щоб почекати. Їм і корм, і тепло, і світло потрібні. Тож викручуються в племптахорадгоспі, як можуть. Щоб усе і для всіх було гаразд.

На знімках: пташниця **Лілія ШИТА**; сортувальниця добових курчат **Ганна МИХАЙЛЕНКО.**

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Київська область.

Продиктовано в номер

Якщо збільшувати, то в десять разів

Федерація профспілок України (ФПУ) виступила з заявою, в якій нагадує, що вона вже двічі зверталася до Кабінету міністрів з вимогою компенсувати витрати на самостійне лікування та відпочинок у другому півріччі минулого року особам, які потерпіли від аварії на Чорнобильській АЕС. На думку ФПУ, це треба зробити в десятиразовому розмірі в порівнянні з першим півріччям минулого року, бо за цей час шалено галопувала інфляція і середня вартість путівки становила 850—1250 тисяч карбованців.

Рада Безпеки: є три підходи

Обговорення ситуації у Боснії і Герцеговині розпочалося в Раді Безпеки ООН у понеділок. Учасники дебатів відразу поділилися на три групи. Так, країни НАТО продовжують наполягати на тому, що завдання повітряних ударів по сербських позиціях не вимагає додаткового схвалення РБ ООН. Росія, хоча й займає протилежну позицію, але дещо пом'якшила свої вимоги за підтримку натовцями російського плану демілітаризації Сараєва та контролю над містом з боку ООН. З цього приводу французька «Фігаро» пише, що Москва намагається знайти примарне рішення, яке дозволило б не відштовхнути від себе Захід і водночас не зрадити братів-сербів.

Тим часом мусульманські країни зайняли в ООН найжорсткішу позицію. Вони вимагають завдання ударів по сербах на всій території Боснії, а також зняття ембарго на постачання зброї боснійським мусульманам.

Притягти до відповідальності

Тих, хто винен у затриманні виплати зарплати трудовим колективам,— з таким закликом звернувся до Генерального прокурора України обласний страйком Тернопільщини.

Особливо складна ситуація на оборонних підприємствах, зокрема на Тернопільському виробничому об'єднанні «Оріон». Страйковий комітет закликав уряд і Верховну Раду України звернути на це увагу, виявити зловмисників у кредитно-банківській системі, чиї дії руйнують промисловість. У разі невиконання цих вимог працівники «Оріону» збираються страйкувати біля парламенту.

Президент хворий, ніякої політики!

У російського керівництва поки що нема офіційної позиції щодо обрання Президента Криму. Це питання з'ясується після того, як Б.Єльцин видужає і розпочне роботу. Таку заяву зробив керівник президентської адміністрації РФ С.Філатов. Говорячи про недавнє перебування Ю.Мешкова в Москві, він наголосив: усі зустрічі новообраного керівника Криму з російськими політиками відбувалися в приватному порядку. Відповідаючи на запитання, чи не позначиться обрання Ю.Мешкова негативно на російсько-українських відносинах, керівник адміністрації Президента РФ зазначив, що розпочинати треба не з політики. Потрібно, вважає він, відновити економічні зв'язки Росії з Кримом. А всі політичні питання треба осмислити серйозно, без поспіху.

Хто винен? Бомжі?

Протягом минулих вихідних харківські бомжі завдали чималої біди. Жителі кількох густонаселених районів Харкова залишилися без тепла при температурі повітря на вулиці близько 30 градусів морозу. Приблизно в той же час у місті зник телефонний зв'язок, припинив працювати телеграф, міжміський телефон. Виступ по місцевому телебаченню голови міськвиконкому Євгена Кушнарьова з поясненням причин аварії і тих заходів, яких вживає штаб ліквідації надзвичайної ситуації, не стільки заспокоїв багатьох харків'ян, скільки налякав — диверсія!..

Поки важко сказати, що стало причиною розриву труби: звичайне старіння металу чи надмірний тиск в енергосистемі? Створено спеціальну комісію з розслідування причин аварії, останнє слово за нею. Однак вже можна сказати, що «диверсантами» скоріш за все стали харківські бомжі. Ховаючись від лютих морозів, вони знайшли собі притулок в одному із колекторів теплових та енергетичних систем. Від розкладеного вогнища загорілися силові кабелі, що подавали енергію на електронасоси тепломережі. Вигоріла значна кількість телефонних кабелів. На місці пожежі знайдено обгорілий труп, напевно, одного із «бомжів». Відновлення телефонного зв'язку триватиме щонайменше місяць. У багатьох житлових будинках розмерзлися системи водяного обігріву. На ліквідацію наслідків аварії «кинуто» величезні сили та кошти.

Їм і при мінус двадцять два жарко

Минулої неділі на оболонському березі дніпровської затоки в Києві було весело і гаряче, незважаючи на те, що стовпчик термометра опустився на позначку мінус 22. Кілька десятків любителів зимового плавання і з півсотні їхніх болільників зібралися на спортивне свято, організоване Мінським райспорткомітетом.

Лунала весела музика, дві команди «моржів» змагалися в перетягуванні каната. Потім «бавилися» з 24-кілограмовою гирею. Найвправнішим виявився представник болільників, 19-річний першокурсник геологічного факультету КДУ Юрій Четвериков. Він вижав металевий снаряд 54 рази. За це й отримав приз — новенькі лижі з кріпленням.

— Атлетизмом займаюсь у відомому клубі «Моноліт», — розповідає переможець. — На «моржів» прийшов просто подивитись, бо мешкаю поруч. Може, і сам наважусь колись стрибнути в ополонку.

А в цей час Нептун запросив усіх до купання. Знаєте, так і хочеться зняти капелюха перед цими людьми — сміливими, завзятими.

Завершилося свято спільним чаюванням у підлітковому клубі.

— Такі свята організовуємо вже не вперше,— розповідає голова Мінського райспорткомітету Микола Реун. — Запрошуємо «моржів» з усього Києва. Гроші на проведення, призи, рекламу виділяє районна держадміністрація. Отакі заходи — найкраща агітація за здоровий спосіб життя...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: *фрагмент спортивного свята на Оболоні.*

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У комісіях Верховної Ради України

Комісія з питань будівництва і архітектури та житлово-комунального господарства завершила доопрацювання законопроектів щодо оподаткування незавершеного будівництва, змін і доповнень до чинних законів про приватизацію державного житлового фонду, фінансування шляхового господарства. Готується проект постанови Верховної Ради, спрямованої на залучення додаткових коштів на житлове будівництво, створення ринку житла.

Відповідно до Закону про охорону атмосферного повітря Комісія у питаннях екології та раціонального природокористування аналізує пропозиції, що надійшли від депутатів, відносно змін і доповнень до Кодексу про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України. Розглядаються матеріали про порядок відведення земельних ділянок для будівництва допоміжних об'єктів нафтового терміналу в Одеській області.

Зважаючи на гостру потребу поліпшити забезпеченість лікувальних закладів і населення медикаментами, Комісія з питань здоров'я людини проаналізувала стан розміщення державного контракту щодо випуску лікарських засобів на фармацевтичних підприємствах. Вивчається також фінансове та матеріально-технічне забезпечення контракту.

Відбулось засідання Комісії у справах молоді, на якому розглянуто проект Закону про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для них. Депутати узагальнили зауваження й пропозиції, що надійшли з інших комісій після розгляду проекту Верховною Радою в першому читанні.

Прес-центр Верховної Ради України.

Жириновському — ліберально-всесвітню оцінку

Ліберально-демократична партія України (ЛДПУ) звернулася до ліберальних і ліберально-демократичних партій світу та Ліберального Інтернаціоналу з вимогою визнати, що Ліберально-демократична партія Росії (ЛДПР) і її лідер В.Жириновський «повсякчасно демонструють свою схильність до тоталітаризму, націоналізму та мілітаризму, перекреслюють головні постулати лібералізму — права і свободи особистості, гуманізму, демократію, ненасильницькі методи досягнення своїх цілей». На думку ЛДПУ, створення ЛДПР було далекоглядною провокацією функціонерів КПРС та КДБ, яка дискредитує саме поняття лібералізму, а отже — «необхідне активне протиборство з партією-провокатором». ЛДПУ, бажаючи «відвести від себе та інших ліберальних партій зловісну тінь жириновщини», переконана: «Настав час організованого й рішучого виступу лібералів світу», бо тільки «нашим спільним словом перед світовою громадськістю можна покласти край одній з найбільших і найнебезпечніших провокацій у сучасній політичній історії».

Указ Президента України Про призначення Представника Президента України в Тернопільській області

Призначити КОСЕНКА Бориса Григоровича Представником Президента України в Тернопільській області.

Президент України Л.КРАВЧУК

м. Київ
14 лютого 1994 року

Указ Президента України Про Представника Президента України у Черкаській області

Призначити ЦИБЕНКА Василя Григоровича Представником Президента України в Черкаській області.

Президент України Л.КРАВЧУК

м. Київ
14 лютого 1994 року

Точка зору

Депутатів на роботу бере народ,

отже, має знати про них майже все

Одним з головних недоліків нашої виборчої системи, помоєму, є те, що виборці отримують недостатньо об'єктивної інформації про своїх кандидатів. Це створює серйозні труднощі для громадян під час вибору того чи іншого кандидата.

Якість заходів з проведення зустрічей кандидатів з виборцями низька. На цих зустрічах буває, як правило, мало виборців. Тому зустрічі кандидатів з виборцями треба проводити як на виборчих дільницях, так і на великих підприємствах, а також в різних мікрорайонах виборчого округу: і в приміщеннях, і просто неба в гарну погоду. Для організації та проведення зустрічі має бути призначений її ведучий.

На час виборчої кампанії доцільно створити спеціальні агітбригади з пересувними установками, оснащеними відео- і магнітофонною апаратурою та іншим обладнанням, необхідним для проведення нестаціонарних зустрічей на підприємствах і в мікрорайонах.

Бажано, щоб на кожній зустрічі були присутні всі кандидати, висунуті в окрузі. Якщо кандидатів багато, то їх можна розбити на групи й проводити зустрічі з групами в різний час. Питання на таких зустрічах в основному мають стосуватися політичних переконань, програм та анкетних даних кандидатів. Зустрічі кандидатів з виборцями мають бути записані на відео- чи магнітофонну стрічку з усіма питаннями та відповідями на них. Ті виборці, які не змогли прийти на зустріч з кандидатами в призначений час, можуть прийти пізніше на виборчу дільницю і переглянути чи хоча б прослухати запис зустрічі.

Перед самим голосуванням можна запис переглянути чи прослухати повторно.

Ось пропонований перелік питань, які, на мій погляд, може ставити ведучий зустрічі кандидатам:

1. Який зовнішньополітичний та оборонний курс мусить мати Україна?
2. Яку програму власної діяльності пропонує кандидат?
3. Коли і як пропонується втілити програму?
4. Звідки будуть узяті кошти для її здійснення?
5. Чому здійснення програми має йти саме таким шляхом, а не якимось іншим?

На мій погляд, це потрібно тому, що та характеристика кандидата, яку дає виборча комісія, написана довільно й обов'язково позитивно, а відтак і неповно, бо про недоліки кандидата в ній нічого не говориться, а позитивні якості, як правило, перебільшені. Такою характеристикою розв'язати проблему забезпечення виборців об'єктивною інформацією неможливо, а тому можна було б увести як основну характеристику кандидата спеціальну кандидатську анкету, на кшталт особистого листка з обліку кадрів, наприклад оборонного підприємства, де мають бути відображені всі біографічні відомості. Анкета має замінити характеристику кандидата.

Мені можуть заперечити, що, мовляв, анкета є у виборчій комісії, а тому вона не потрібна виборцям. Однак це помилкова думка, бо «беруть на роботу» депутатів і Президента виборці, а не виборча комісія, отже, виборці й мають їх добре знати.

Анкету разом з фотографією треба вивісити на агітаційних точках і на виборчій дільниці.

Якщо зазначені пропозиції буде здійснено на практиці, то, мені здається, виборці отримають про кандидатів більше об'єктивної інформації, їм легше буде зробити свій вибір, виборчі кампанії стануть цікавіші, а отже, більше виборців візьме участь у виборах і поліпшиться якість депутатського корпусу. Це дасть мажоритарній системі голосування значну перевагу перед іншими системами, чим бодай частково виправдає її.

Хоча я чудово розумію, що ці пропозиції можуть бути втілені лише на майбутніх виборах.

Євген ГРАБАР,
пенсіонер, інвалід II групи, рядовий виборець.

Безвладдя не буде

Майже 20 трудових колективів Чернігівщини висунули представника Президента в області Валентина Мельничука претендентом на кандидата в народні депутати України. Незважаючи на такий високий рейтинг довір'я, він, однак, вирішив не брати участі у подальшій боротьбі і поклав край чуткам про настання часів стихії, безвладдя. «Враховуючи політичну, економічну і соціальну ситуацію, що склалася, — зазначив глава облдержадміністрації в заяві засобам масової інформації, — вважаю за своє першочергове завдання на дорученій мені важливій ділянці робити все можливе для виправлення становища в області, поліпшення життя людей в ім'я кращого майбутнього». За умов, коли в окремих округах області на депутатський мандат претендують по 20—25 чоловік, це, на жаль, поки що лише перша і єдина така виважена заява-позиція.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Не марнуймо час виборців

Засоби масової інформації Буковини оприлюднили заяву кандидата в народні депутати України по Першотравневому виборчому округу № 432 Григорія Галиця, яку, на наш погляд, варто взяти до уваги і висуванцям в інших регіонах держави. Галиць звернувся до своїх опонентів з цінною пропозицією стосовно проведення передвиборних зустрічей у великих промислових колективах. Він закликає розробити єдиний графік відвідування кандидатами заводів і фабрик, з тим щоб не відривати людей по кілька разів від роботи, не марнувати їхнього часу. Спільні зустрічі, наголошує Галиць, дадуть можливість крім усього ще й зорієнтуватися виборцям у ситуації, зупинитися на кандидатові, який їм заімпонує, адже буде змога побачити кожного зблизька, вислухати й порівняти їхні програми.

Трудові колективи сприйняли цю заяву схвально. А ось опоненти Г. Галиця поки що утримуються від коментарів.

Василь БАБУХ.

Фальстарт

Передвиборча боротьба на Сумщині тільки-но розпочинається, а різного роду порушень уже чимало. Одним з перших припустився фальстарту директор Глухівського сирзаводу Юрій Крищенко. Ще не отримавши посвідчення кандидата в депутати, він розпочав активну агітацію серед трудових колективів району. Коли йому вказали на порушення закону, Юрій Іванович щиро здивувався: «А я цього не знав». Для володаря двох вузівських дипломів, кандидата економічних наук, який претендує на крісло в парламенті, відповідь, погодьмося, більш ніж дивна.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Сумська область.

Куди діваються наші гроші?

Це сакраментальне питання звучить сьогодні скрізь: у Верховній Раді і державних адміністраціях, на кафедрах інститутів і міських площах, в середовищі економістів і в гурті пенсіонерів

Постало воно, як кажуть, руба і на звітно-виборних зборах акціонерів Яготинського відділення банку «Україна». І справді, ситуація там склалася просто-таки дивовижна. У районі, як зазначали промовці, за минулий рік різко збільшився приріст усіх видів сільськогосподарської продукції. І водночас колгоспи й радгоспи не мають ані копійки, щоб купити до весни, яка вже на носі, пальне, добрива, заплатити за ремонт техніки. На всіх лініях між райцентром і селами зупинилися автобуси, кілька місяців не одержують зарплати службовці, а пенсіонери — пенсії.

Голова районної Ради народних депутатів Віктор Коваленко, який прибув на збори прямо з автотранспортного підприємства, не міг стримати свого хвилювання й обурення.

— Як це так! — вигукнув він. — Колективу АТП винні 800 мільйонів карбованців, він своїм клієнтам — 300 мільйонів. І всі однаково боржники! Та якби нам оті 18 мільярдів, що невідомо яким чином дісталися голові колгоспу «Росія», ми б і горя не знали.

Розмови про кредити, які роздавалися банком келійно, приховуючи це не те, що від керівників району, а навіть самих акціонерів, спалахували на зборах щоразу, тільки-но доходило до фінансування найбільш життєво необхідних програм району, і на які, звичайно, грошей не знаходилося. Зате знаходилися вони для різних комерційних структур, того ж колгоспу «Росія», який зовсім в іншому районі і ніякого нині відношення до цього банку не має.

— Хто дав розпорядження видати голові цього колгоспу Нідзієву такий величезний кредит, якого так і не повернуто районному банку? — допитувались акціонери у працівників відділення.

Банкіри, приховуючи глузливу посмішку, мовчки показували очима нагору.

— З чийого дозволу ви віддали наші гроші комерсанту Товстенку, який торгує барахлом у нашому районі і навіть намагається ухилитися від сплати податків?

Ті самі мовчазні жести: згори веліли.

З цими конкретними фактами, очевидно, мають розібратися спеціальні органи. А збори акціонерів яготинського банку розкрили загальну картину, яка спостерігається скрізь в Україні і дає очевидну відповідь на пекуче питання, куди діваються наші гроші. Вони, йшлося на зборах, безконтрольно розпливаються в державі між різними комерційними структурами, спритними «бізнесменами», які, граючи на інфляції, на зміні курсу нашої валюти, переганяють її з рук у руки і нагрівають цим самим ті ж руки. Приїжджає до Яготина з Переяслава-Хмельницького, розповідають акціонери, якийсь містер «Х», бере в банку готівкою 300 мільйонів карбованців (теж таємно), потім через три місяці повертає їх за перерахунком без будь-яких процентів — і таким собі був.

А все це можливо тому, що банківська система відірвалася від єдиного організму держави, стала державою в державі, якій далекі наші болі і проблеми.

— Раніше було як, — говорив з трибуни представник Президента в районі Олександр Йосипок. — Збираються акціонери разом з керівництвом району та працівниками банку, обмірковують, куди в першу чергу треба виділити зароблені гроші, і ті, що, виділяються державою, і спрямовують їх на реалізацію конкретної програми. Завдяки такій політиці і з'явилися в нас нові дороги, школи, лікарні, переробні підприємства, житлові будинки. А зараз? До чого довели нас спотворений ринок, свавілля банків, починаючи від Національного, видно скрізь. Ми говоримо про розладнаність фінансово-кредитної системи. Не розладнаність її ми бачимо. Це свідомі дії певних груп людей, яким вигідно, щоб банки чинили, що заманеться, тишком-нишком, як це було з Нідзієвим.

Голова ради акціонерів, він же й керівник селянського господарства «Мрія» Є.Бондаренко, підтримуючи сказане, навів ще й такий факт: яготинський банк, захопившись комерційною діяльністю, за минулий рік мав 5 мільярдів карбованців чистого прибутку. І знову ж невідомо, як він використаний і в чиї руки потрапив.

Звичайно, тут треба було б запитати і голову ради, чому вони допустили отаку безконтрольність, яка була на руку працівникам банку. Але в основному промовці були праві. Гуляють гроші по Україні, наживають на них мільярдні капітали різні спритники. А в той же час уряд хапається за голову: куди оце ділися в нас 9 трильйонів карбованців? І буде хапатися, аж поки банки не стануть частиною самої держави, підпорядковуватимуться державним структурам і працюватимуть на інтереси України, а не вузького кола осіб.

Збори ухвалили: за допущені зловживання звільнити з роботи групу керівників яготинського відділення банку, новій раді акціонерів навести жорсткий порядок у виділенні кредитів, забезпечити гласність у витрачанні банківських ресурсів.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Закон України

Про охорону прав на промислові зразки

Цей Закон регулює відносини, що виникають у зв'язку з набуттям і здійсненням права власності на промислові зразки в Україні.

Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення

У цьому Законі нижченаведене вживається у такому значенні:

Відомство — Державний комітет України з питань інтелектуальної власності (Держпатент України);

промисловий зразок — результат творчої діяльності людини у галузі художнього конструювання;

автор — людина, творчою працею якої створено промисловий зразок;

патент — патент України на промисловий зразок;

запатентований промисловий зразок — промисловий зразок, на який видано патент;

особа — громадянин або юридична особа;

заявка — сукупність документів, необхідних для видачі патенту;

заявник — особа, яка подала заявку;

пріоритет заявки (пріоритет) — першість у поданні заявки;

дата пріоритету — дата подання заявки до Відомства чи до відповідного органу держави — учасниці Паризької конвенції про охорону промислової власності, за якою заявлено пріоритет;

роботодавець — особа, яка найняла людину за трудовим договором (контрактом);

Реєстр — Державний реєстр патентів України на промислові зразки.

Стаття 2. Відомство

1. Відомство забезпечує реалізацію державної політики у сфері правової охорони промислових зразків, приймає до розгляду заявки, проводить їх експертизу та державну реєстрацію патентів на промислові зразки, публікує офіційні відомості, видає патенти, а також виконує інші функції згідно з Положенням про Державний комітет України з питань інтелектуальної власності, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

2. На договірних засадах Відомство може надавати будь-якій особі послуги стосовно інформації і документації, у визначеному ним порядку.

3. Фінансування діяльності Відомства провадиться за рахунок коштів державного бюджету.

Стаття 3. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором України встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України про промислові зразки, то застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 4. Права іноземних та інших осіб

1. Іноземні особи та особи без громадянства мають рівні з особами України права, передбачені цим Законом, відповідно до міжнародних договорів України чи на основі принципу взаємності.

2. Іноземні та інші особи, що проживають чи мають постійне місцезнаходження поза межами України, у відносинах з Відомством реалізують свої права через представників, зареєстрованих згідно з Положенням про представників у справах інтелектуальної власності, яке затверджується Кабінетом Міністрів України.

Розділ II
ПРАВОВА ОХОРОНА ПРОМИСЛОВИХ ЗРАЗКІВ

Стаття 5. Умови надання правової охорони

1. Правова охорона надається промисловому зразку, що не суперечить суспільним інтересам, принципам гуманності і моралі та відповідає умовам патентоспроможності.

2. Об'єктом промислового зразка може бути форма, малюнок чи розфарбування або їх поєднання, що визначають зовнішній вигляд промислового виробу і призначені для задоволення естетичних та ергономічних потреб.

3. Згідно з цим Законом не можуть одержати правову охорону:

об'єкти архітектури (крім малих архітектурних форм), промислові, гідротехнічні та інші стаціонарні споруди;

друкована продукція як така;

об'єкти нестійкої форми з рідких, газоподібних, сипких або подібних їм речовин тощо.

4. Особливості охорони прав на віднесені до державної таємниці промислові зразки визначаються спеціальним законодавством.

5. Право власності на промисловий зразок засвідчується патентом.

Строк дії патенту на промисловий зразок становить 10 років від дати подання заявки до Відомства і продовжується Відомством за клопотанням власника патенту, але не більш як на п'ять років.

Дія патенту припиняється достроково за умов, викладених у статті 24 цього Закону.

6. Обсяг правової охорони, що надається, визначається сукупністю суттєвих ознак промислового зразка, зображених на фотографіях виробу (його макета, малюнка). Тлумачення ознак повинно провадитися в межах опису промислового зразка.

Стаття 6. Умови патентоспроможності промислового зразка

1. Промисловий зразок відповідає умовам патентоспроможності, якщо він новий і промислово придатний.

2. Промисловий зразок визнається новим, якщо сукупність його суттєвих ознак не стала загальнодоступною у світі до дати подання заявки до Відомства або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету. Крім того, у процесі встановлення новизни промислового зразка береться до уваги зміст усіх заявок, що раніше надійшли до Відомства.

3. На визнання промислового зразка патентоспроможним не впливає розкриття інформації про нього автором або особою, яка одержала від автора прямо чи опосередковано таку інформацію, протягом шести місяців до дати подання заявки до Відомства або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету. При цьому обов'язок доведення обставин розкриття інформації покладається на особу, заінтересовану у застосуванні цього пункту.

4. Промисловий зразок визнається промислово придатним, якщо його може бути використано в промисловості або в іншій сфері діяльності.

Розділ III
ПРАВО НА ОДЕРЖАННЯ ПАТЕНТУ

Стаття 7. Право автора

1. Право на одержання патенту має автор або його спадкоємець, якщо інше не передбачено цим Законом.

2. Автори, які створили промисловий зразок спільною працею, мають рівні права на одержання патенту, якщо інше не передбачено угодою між ними.

3. У разі перегляду умов угоди щодо складу авторів Відомство за спільним клопотанням осіб, зазначених у заявці як автори, а також авторів, не зазначених у заявці як такі, вносить зміни до відповідних документів у порядку, що встановлюється Відомством.

4. Автору промислового зразка належить право авторства, яке є невідчужуваним особистим правом і охороняється безстроково.

Стаття 8. Право роботодавця

1. Право на одержання патенту має роботодавець, якщо промисловий зразок створено у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи доручення роботодавця, за умови, що трудовим договором (контрактом) не передбачено інше. Роботодавець повинен укласти письмовий договір з автором і за його умовами видати винагороду автору, відповідно до економічної цінності промислового зразка та іншої вигоди, одержаної роботодавцем від промислового зразка.

Спори щодо умов одержання винагороди та її розміру розв'язуються у судовому порядку.

2. Автор промислового зразка подає роботодавцю письмове повідомлення про створений ним промисловий зразок з матеріалами, що розкривають суть промислового зразка досить ясно і повно.

Якщо роботодавець протягом чотирьох місяців від дати одержання цього повідомлення не подасть заявки до Відомства, то право на одержання патенту переходить до автора.

Стаття 9. Право правонаступника

Право на одержання патенту має відповідно правонаступник автора або роботодавця.

Стаття 10. Право першого заявника

Право на одержання патенту на промисловий зразок, створений роздільною працею, належить заявнику, заявка якого має більш ранню дату подання до Відомства або, якщо заявлено пріоритет, більш ранню дату пріоритету, за умови, що вказана заявка не вважається відкликаною, не відкликана або не відхилена.

Розділ IV
ПОРЯДОК ОДЕРЖАННЯ ПАТЕНТУ

Стаття 11. Заявка

1. Особа, яка бажає одержати патент і має на це право, подає до Відомства заявку.

2. За дорученням заявника заявку може бути подано через представника у справах інтелектуальної власності або іншу довірену особу.

3. Заявка повинна стосуватися одного промислового зразка і може містити його варіанти (вимога єдності).

4. Заявка складається українською мовою і повинна містити:

заяву про видачу патенту;

комплект фотографій з зображенням виробу (його макета, малюнка), що дають повне уявлення про зовнішній вигляд виробу;

опис промислового зразка;

креслення, схему, карту (якщо необхідно).

5. У заяві про видачу патенту необхідно вказати заявника (заявників) і його адресу, а також автора (авторів).

Автор має право вимагати, щоб його не згадували як такого в будь-якій публікації Відомства, зокрема у відомостях про заявку чи патент.

6. Заявка повинна розкривати суть промислового зразка досить ясно і повно, щоб його зміг здійснити фахівець у зазначеній галузі.

7. Інші вимоги до документів заявки визначаються Відомством

8. За подання заявки сплачується збір. Документ про сплату збору повинен надійти до Відомства разом з заявкою або протягом двох місяців від дати подання заявки.

Стаття 12. Дата подання заявки

1. Датою подання заявки є дата одержання Відомством матеріалів, що містять принаймні:

клопотання у довільній формі про видачу патенту, викладене українською мовою;

відомості щодо заявника та його адреси, викладені українською мовою;

зображення виробу, що дає уявлення про його зовнішній вигляд;

частину, яка зовнішньо нагадує опис промислового зразка, викладену українською або іншою мовою. В останньому разі для збереження дати подання заявки переклад цієї частини українською мовою викладені повинен надійти до Відомства протягом двох місяців від дати подання заявки.

2. Якщо Відомство вважає, що на момент одержання матеріали заявки не відповідають вимогам пункту 1 цієї статті, то воно повідомляє про це заявника.

Для внесення змін до матеріалів надається два місяці від дати одержання заявником повідомлення Відомства. Якщо у цей строк невідповідність буде усунуто, то датою подання заявки буде дата одержання Відомством виправлених матеріалів. У противному разі заявка вважається неподаною, про що заявнику надсилається повідомлення.

3. Якщо в заявці, що містить матеріали, зазначені в пункті 1 цієї статті, є посилання на креслення (схему, карту), але таке креслення (схема, карта) не надійшло до Відомства на дату одержання ним заявки, Відомство повідомляє про це заявника і пропонує на його вибір надіслати креслення (схему, карту) чи вилучити посилання на нього у заявці.

Якщо протягом двох місяців від дати одержання заявником повідомлення Відомства креслення (схема, карта) надійде до Відомства, то датою подання заявки буде дата одержання його Відомством. Якщо у цей же строк заявник не зробить запропонованого йому вибору, то заявка вважається неподаною, про що заявнику надсилається повідомлення.

4. Рішення про встановлення дати подання заявки Відомство надсилає заявнику після надходження згідно з пунктом 8 статті 11 цього Закону документа про сплату збору за подання заявки. У разі порушення вимог пункту 8 статті 11 цього Закону зазначене рішення не надсилається, а заявка вважається відкликаною.

Стаття 13. Пріоритет

1. Заявник має право на пріоритет попередньої заявки на такий же промисловий зразок протягом шести місяців від дати подання попередньої заявки до Відомства чи до відповідного органу держави — учасниці Паризької конвенції про охорону промислової власності, якщо на попередню заявку не заявлено пріоритет.

(Продовження на 4-й стор.)

Постанова Верховної Ради України

Про введення в дію Закону України «Про охорону прав на промислові зразки»

Верховна Рада України постановляє:

1. Ввести в дію Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» з 1 липня 1994 року.

2. До приведення законодавства у відповідність із Законом України «Про охорону прав на промислові зразки» чинні акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Встановити, що:

цей Закон застосовується до правовідносин, що виникли після введення його в дію;

свідоцтва СРСР на промислові зразки є чинними в Україні;

автори спільно з заявниками можуть клопотати про видачу патентів України на промислові зразки, що охороняються свідоцтвами СРСР. У випадках видачі таких патентів дія відповідних свідоцтв СРСР в Україні припиняється. Строк дії зазначених патентів становить 15 років від дати подання заявки на видачу свідоцтва. Спори щодо видачі патентів України на промислові зразки, що охороняються свідоцтвами СРСР, розв'язуються у судовому порядку;

будь-яка особа, яка до дати подання клопотання про видачу патенту України на промисловий зразок, що охороняється свідоцтвом СРСР, сумлінно в інтересах своєї справи або свого підприємства використала в Україні зазначений промисловий зразок або зробила необхідні для цього приготування, має право продовжити використання промислового зразка або використати його відповідно до таких приготувань без укладання угоди з власником патенту. При цьому авторам промислового зразка сплачується винагорода у порядку, встановленому для виплати винагороди за промислові зразки, що охороняються свідоцтвами СРСР;

свідоцтво СРСР чи патент України може бути визнано недійсним у порядку, встановленому цим Законом, у разі невідповідності промислового зразка умовам охороноспроможності, визначеним законодавством, що діяло на дату подання заявки;

заявки на видачу патентів України на промислові зразки, діловодство за якими не завершено на 1 липня 1994 року, розглядаються у порядку, встановленому цим Законом. При цьому відповідність промислових зразків умовам патентоспроможності визначається згідно з законодавством, що діяло на дату подання заявки;

чинні патенти України на промислові зразки, видані відповідно до законодавства, що діяло до 1 липня 1994 року, прирівнюються щодо правового режиму до патентів на промислові зразки, виданих згідно з цим Законом;

Кабінет Міністрів України може встановлювати на підставі міждержавних угод інший порядок реалізації прав, ніж той, що передбачено пунктом 2 статті 4 цього Закону;

до створення відповідного довідково-пошукового апарату українською мовою матеріали щодо одержання патентів України можуть подаватися російською мовою.

4. Кабінету Міністрів України:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про зміни і доповнення законодавчих актів України, що випливають із Закону України «Про охорону прав на промислові зразки»;

привести рішення Уряду України у відповідність з цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами і відомствами України їх нормативних актів, що суперечать цьому Закону;

відповідно до компетенції видати правові акти, передбачені цим Законом;

забезпечити до 1 липня 1997 року створення довідково-пошукового апарату, необхідного для застосування цього Закону;

затвердити порядок виплати винагороди авторам промислових зразків, що охороняються свідоцтвами СРСР.

Голова Верховної Ради України **І. ПЛЮЩ**

м. Київ
23 грудня 1993 року

Закон України

Про охорону прав на промислові зразки

(Продовження. Початок на 3-й стор.).

2. Пріоритет промислового зразка, використаного в експонаті, показаному на офіційних або офіційно визнаних міжнародних виставках, проведених на території держави — учасниці Паризької конвенції про охорону промислової власності, може бути встановлено за датою відкриття виставки, якщо заявка надійшла до Відомства протягом шести місяців від зазначеної дати.

3. Заявник, який бажає скористатися правом пріоритету, протягом трьох місяців від дати подання заявки до Відомства подає заяву про пріоритет з посиланням на дату подання і номер попередньої заявки та її копію, якщо ця заявка була подана в іноземній державі — учасниці Паризької конвенції про охорону промислової власності, в перекладі українською мовою або документ, що підтверджує показ зазначеного промислового зразка на виставках, проведених на території держави — учасниці Паризької конвенції про охорону промислової власності. У межах цього строку зазначені матеріали може бути змінено. Якщо ці матеріали подано несвоєчасно, право на пріоритет заявки вважається втраченим, про що заявнику надсилається повідомлення.

4. Щодо заявки в цілому чи її частини може бути заявлено пріоритет кількох попередніх заявок. При цьому строки, початковою датою яких є дата пріоритету, обчислюються від найбільш ранньої дати пріоритету.

5. Пріоритет поширюється лише на ті ознаки промислового зразка, які зазначені в попередній заявці, пріоритет якої заявлено.

6. Якщо за попередньою заявкою діловодство у Відомстві не закінчено, то з надходженням заяви про пріоритет згідно з пунктом 3 цієї статті попередня заявка вважається відкликаною в частині, на яку заявлено пріоритет.

Стаття 14. Експертиза заявки

1. Експертиза заявки проводиться Відомством відповідно до цього Закону і встановлених на його основі правил.

2. Заявник має право з власної ініціативи чи на запрошення Відомства особисто або через свого представника брати участь у розгляді питань, що виникли під час проведення експертизи. Порядок участі заявника або його представника у розгляді зазначених питань визначається Відомством.

3. Заявник має право з власної ініціативи вносити до заявки виправлення і уточнення. Ці виправлення і уточнення не враховуються, якщо вони надійшли до Відомства після дати одержання заявником рішення про видачу патенту або про відхилення заявки.

4. Якщо заявником подано додаткові матеріали, то в процесі експертизи з'ясовується, чи не виходять вони за межі розкритої у поданій заявці суті промислового зразка.

Додаткові матеріали виходять за межі розкритої у поданій заявці суті промислового зразка, якщо вони містять нові суттєві ознаки.

Додаткові матеріали в частині, що виходять за межі розкритої у поданій заявці суті промислового зразка, не беруться до уваги під час розгляду заявки і можуть бути оформлені заявником як самостійна заявка.

5. Після встановлення дати подання заявки та за наявності документа про сплату збору Відомство проводить експертизу заявки за формальними ознаками, під час якої:

визначається, чи належить об'єкт, що заявляється, до об'єктів, зазначених у пункті 2 статті 5 цього Закону;

заявка перевіряється на відповідність вимогам статті 11 цього Закону;

документ про сплату збору за подання заявки перевіряється на відповідність встановленим вимогам.

6. Якщо заявка не відповідає вимогам статті 11 цього Закону або документ про сплату збору за подання заявки — встановленим вимогам, то Відомство повідомляє про це заявника.

При порушенні вимоги єдності промислового зразка заявнику пропонується повідомити, який промисловий зразок слід розглядати і у разі необхідності внести уточнення до заявки. При цьому інші промислові зразки можуть бути оформлені окремими заявками.

Для внесення змін до матеріалів надається два місяці від дати одержання заявником повідомлення Відомства. Якщо за цей строк вимогу єдності не буде виконано, Відомство проводить експертизу промислового зразка, зазначеного в описі першим. Коли за цей же строк не буде усунуто інші невідповідності і заявник не подасть мотивованого клопотання про його продовження, Відомство надсилає заявнику рішення про відхилення заявки.

7. Якщо заявка відповідає вимогам статті 11 цього Закону та документ про сплату збору за подання заявки оформлено правильно, Відомство надсилає заявнику рішення про видачу патенту.

8. Заявник має право ознайомитися з усіма матеріалами, зазначеними у запиті або рішенні Відомства. Копії патентних матеріалів, затребуваних заявником, Відомство надсилає протягом місяця.

9. Строки, передбачені цією статтею, пропущені заявником, можуть бути поновлені Відомством за наявності поважних причин.

Клопотання про поновлення строку має надійти до Відомства протягом шести місяців від дати закінчення пропущеного строку.

Стаття 15. Відкликання заявки

Заявник має право відкликати заявку в будь-який час до дати одержання ним рішення про видачу патенту.

Стаття 16. Публікації про видачу патенту

1. На підставі рішення про видачу патенту на промисловий зразок та за наявності документа про сплату збору за видачу патенту Відомство публікує у своєму офіційному бюлетені визначені ним відомості про видачу патенту.

Якщо протягом трьох місяців від дати надходження до заявника рішення про видачу патенту документ про сплату збору за видачу патенту до Відомства не надійшов, публікація не проводиться, а заявка вважається відкликаною.

2. Після публікації відомостей про видачу патенту будь-яка особа має право ознайомитися з матеріалами заявки у порядку, що визначається Відомством.

Стаття 17. Реєстрація патенту

1. Одночасно з публікацією відомостей про видачу патенту Відомство здійснює державну реєстрацію патенту на промисловий зразок, для чого вносить до Реєстру відповідні відомості. Форма Реєстру та порядок його ведення визначаються Відомством.

2. Після внесення до Реєстру відомостей будь-яка особа має право ознайомитися з ними у порядку, що визначається Відомством.

Стаття 18. Видача патенту

1. Видача патенту здійснюється Відомством у місячний строк після державної реєстрації патенту. Патент видається особі, яка має право на одержання патенту. Якщо право на одержання патенту мають кілька осіб, їм видається один патент.

Патент видається під відповідальність його власника без гарантії чинності патенту.

2. Форма патенту і зміст зазначених у ньому відомостей визначаються Відомством.

3. До виданого патенту на вимогу його власника Відомство вносить виправлення очевидних помилок з наступним повідомленням про це в офіційному бюлетені.

Стаття 19. Оскарження рішення стосовно заявки

Заявник може оскаржити будь-яке рішення Відомства стосовно заявки до Апеляційної ради Відомства (надалі — Апеляційна Рада) протягом трьох місяців від дати одержання рішення Відомства чи копій затребуваних патентних матеріалів.

Заперечення проти рішення Відомства стосовно заявки має бути розглянуто Апеляційною радою протягом чотирьох місяців від дати його надходження в межах мотивів, викладених у запереченні.

Заявник може оскаржити рішення Апеляційної ради в судовому порядку протягом шести місяців від дати одержання рішення.

Розділ V
ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ, ЩО ВИПЛИВАЮТЬ З ПАТЕНТУ

Стаття 20. Права, що випливають з патенту

1. Права, що випливають з патенту, діють від дати публікації відомостей про його видачу за умови сплати річного збору за підтримання чинності патенту.

2. Патент надає його власнику виключне право використовувати промисловий зразок за своїм розсудом, якщо таке використання не порушує прав інших власників патентів.

Взаємовідносини при використанні промислового зразка, патент на який належить кільком особам, визначаються угодою між ними. У разі відсутності такої угоди кожний з власників патенту може використовувати промисловий зразок за своїм розсудом, але жоден з них не має права давати дозвіл (видавати ліцензію) на використання промислового зразка та передавати право власності на промисловий зразок іншій особі без згоди решти власників патенту.

Використанням промислового зразка визнається виготовлення, пропонування для продажу, запровадження в господарський оборот або зберігання в зазначених цілях виробу, виготовленого із застосуванням запатентованого промислового зразка.

Виріб визнається виготовленим із застосуванням запатентованого промислового зразка, якщо при цьому використані всі суттєві ознаки промислового зразка.

3. Патент надає його власнику право забороняти іншим особам використовувати промисловий зразок без його дозволу, за винятком випадків, коли таке використання не визнається згідно з цим Законом порушенням прав власника патенту.

4. Власник патенту може передавати на підставі договору право власності на промисловий зразок будь-якій особі, яка стає правонаступником власника патенту.

5. Власник патенту має право дати будь-якій особі дозвіл (видати ліцензію) на використання промислового зразка на підставі ліцензійного договору.

6. Договір про передачу права власності на промисловий зразок і ліцензійний договір вважаються дійсними, якщо вони складені у письмовій формі і підписані сторонами. Зазначені договори набирають чинності стосовно будь-якої іншої особи лише після їх реєстрації у Відомстві.

7. Власник патенту має право подати до Відомства для офіційної публікації заяву про надання будь-якій особі дозволу на використання запатентованого промислового зразка. У цьому разі річний збір за підтримання чинності патенту зменшується на 50 відсотків, починаючи з року наступного за роком публікації такої заяви.

Особа, яка виявила бажання скористатися зазначеним дозволом, зобов'язана укласти з власником патенту договір щодо платежів. Спори, що виникають під час укладання та виконання цього договору, розв'язуються у судовому порядку.

Якщо жодна особа не заявила власнику патенту про свої наміри щодо використання промислового зразка, він може подати до Відомства письмове клопотання про відкликання своєї заяви. У цьому разі річний збір за підтримання чинності патенту сплачується у повному розмірі, починаючи з року, наступного за роком публікації такого клопотання.

8. Права, що випливають з патенту, не зачіпають будь-які інші особисті майнові чи немайнові права автора промислового зразка, що регулюються іншим законодавством України.

Стаття 21. Примусове відчуження прав

Виходячи із суспільних інтересів та інтересів національної безпеки Кабінет Міністрів України має право дозволити використання запатентованого промислового зразка без згоди власника патенту, але з виплатою йому відповідної компенсації.

Спори щодо умов видачі дозволу і виплати компенсації та її розміру розв'язуються у судовому порядку.

Стаття 22. Дії, які не визнаються порушенням прав

1. Будь-яка особа, яка до дати подання до Відомства заявки або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету в інтересах своєї діяльності добросовісно використала в Україні заявлений промисловий зразок чи здійснила значну і серйозну підготовку для такого використання, зберігає право на безоплатне продовження його використання або на використання промислового зразка, як це передбачалося зазначеною підготовкою (право попереднього користування).

Право попереднього користування може передаватися або переходити до іншої особи тільки разом з підприємством чи діловою практикою або тією частиною підприємства чи ділової практики, в яких було використано заявлений промисловий зразок чи здійснено значну і серйозну підготовку для такого використання.

2. Не визнається порушенням прав, що надаються патентом, використання запатентованого промислового зразка:

в конструкції чи при експлуатації транспортного засобу іноземної держави, який тимчасово або випадково знаходиться у водах, повітряному просторі чи на території України, за умови, що промисловий зразок використовується виключно для потреб зазначеного засобу;

без комерційної мети;

з науковою метою або в порядку експерименту;

за надзвичайних обставин (стихійне лихо, катастрофа, епідемія тощо).

3. Не визнається порушенням прав, що надаються патентом, впровадження в господарський оборот продукту, виготовленого із застосуванням запатентованого промислового зразка, після впровадження цього продукту в господарський оборот власником патенту чи з його спеціального дозволу.

Стаття 23. Обов'язки, що випливають з патенту

1. Власник патенту повинен добросовісно користуватися виключним правом, що випливає з патенту.

Якщо промисловий зразок не використовується або недостатньо використовується в Україні протягом трьох років починаючи від дати публікації відомостей про видачу патенту або від дати, коли використання промислового зразка було припинено, то будь-яка особа, яка має бажання і виявляє готовність використовувати промисловий зразок, у разі відмови власника патенту від укладання ліцензійного договору, може звернутися до суду (арбітражного суду) із заявою про надання їй дозволу на використання промислового зразка.

Якщо власник патенту не доведе, що факт невикористання чи недостатнього використання промислового зразка зумовлений поважними причинами, суд (арбітражний суд) виносить рішення про надання дозволу заінтересованій особі на використання промислового зразка з визначенням обсягу його використання, строку дії дозволу, розміру та порядку виплати винагороди власнику патенту.

2. Власник патенту зобов'язаний дати дозвіл (видати ліцензію) на використання промислового зразка власнику пізніше виданого патенту, якщо промисловий зразок останнього призначений для досягнення іншої мети або має значні техніко-економічні переваги і не може використовуватись без порушення прав першого власника. При цьому надання такого дозволу може бути обумовлено відповідним дозволом з боку власника пізніше виданого патенту, який зобов'язаний дати дозвіл, якщо його промисловий зразок удосконалює промисловий зразок власника раніше виданого патенту або призначений для досягнення тієї ж мети. Дозвіл дається в обсязі, необхідному для використання промислового зразка власником патенту, яким такий дозвіл затребувано.

Спори, пов'язані з наданням ліцензій, їх обсягом і строком дії, розв'язуються у судовому порядку.

Розділ VI
ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ПАТЕНТУ ТА ВИЗНАННЯ ЙОГО НЕДІЙСНИМ

Стаття 24. Припинення дії патенту

1. Власник патенту в будь-який час може відмовитися від нього повністю або частково на підставі заяви, поданої до Відомства. Зазначена відмова набирає чинності від дати публікації відомостей про це в офіційному бюлетені Відомства.

2. Дія патенту на промисловий зразок припиняється у разі несплати у встановлений строк річного збору за підтримання його чинності.

Річний збір сплачується за кожний рік дії патенту, рахуючи від дати подання заявки. Документ про першу сплату зазначеного збору має надійти до Відомства одночасно з документом про сплату збору за видачу патенту. Документ про сплату збору за кожний наступний рік має надійти до Відомства до кінця поточного року, за умови сплати збору протягом двох останніх його місяців.

Річний збір за підтримання чинності патенту може бути сплачений, а документ про його сплату — надійти до Відомства протягом шести місяців після закінчення встановленого строку. У цьому разі розмір річного збору збільшується на 50 відсотків.

Дія патенту припиняється з першого дня року, за який збір не сплачено.

Стаття 25. Визнання патенту недійсним

1. Патент може бути визнано недійсним повністю або частково у разі:

невідповідності запатентованого промислового зразка умовам патентоспроможності, визначеним цим Законом;

наявності у сукупності суттєвих ознак промислового зразка ознак, яких не було у поданій заявці;

порушення вимог пункту 2 статті 29 цього Закону.

(Закінчення на 5-й стор.).

Закон України

Про охорону прав на промислові зразки

(Закінчення. Початок на 3—4-й стор.).

2. Будь-яка особа протягом шести місяців від дати публікації відомостей про видачу патенту може подати до Апеляційної ради заперечення проти видачі патенту. Воно має бути розглянуто Апеляційною радою протягом шести місяців від дати його надходження. Власник патенту повинен бути ознайомлений із запереченням. Апеляційна рада розглядає заперечення в межах мотивів, викладених у ньому. Особа, яка подала заперечення, а також власник патенту можуть брати участь у його розгляді. Рішення Апеляційної ради може бути оскаржено у судовому порядку.

Якщо заперечення проти видачі патенту не надійшло до Апеляційної ради у встановлений строк, то патент може бути визнано недійсним тільки у судовому порядку.

Патент або його частина, визнані недійсними, вважаються такими, що не набрали чинності, від дати публікації відомостей про видачу патенту.

Розділ VII
ЗАХИСТ ПРАВ

Стаття 26. Порушення прав власника патенту

1. Будь-яке посягання на права власника патенту, передбачені статтею 20 цього Закону, вважається порушенням прав власника патенту, що тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством України.

2. На вимогу власника патенту таке порушення повинно бути припинено, а порушник зобов'язаний відшкодувати власнику патенту заподіяні збитки.

Вимагати відновлення порушених прав власника патенту може також особа, яка придбала ліцензію, якщо інше не передбачено ліцензійним договором.

Стаття 27. Спори, що розв'язуються у судовому порядку

1. Спори, пов'язані із застосуванням цього Закону, розв'язуються судом, арбітражним або третейським судом у порядку, встановленому чинним законодавством України.

2. Суди, відповідно до їх компетенції, розглядають спори про:

авторство на промисловий зразок;

встановлення власника патенту;

порушення майнових прав власника патенту;

укладання та виконання ліцензійних договорів;

право попереднього користування;

винагороду автору;

компенсації.

Суди розглядають також інші спори, пов'язані з охороною прав, що надаються цим Законом.

Розділ VIII
ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 28. Збори

За подання заявки та видачу патенту, підтримання його чинності, продовження строку дії патенту тощо сплачуються збори. Перелік зборів, розміри зборів, строки і порядок їх сплати визначаються Кабінетом Міністрів України. Кошти, одержані від зборів та за надані послуги, використовуються Відомством для розвитку державної системи охорони інтелектуальної власності. Відомство щорічно публікує звіт про витрачання зазначених коштів.

Стаття 29. Патентування промислового зразка в іноземних державах

1. Будь-яка особа має право запатентувати промисловий зразок в іноземних державах.

2. До подання заявки на одержання охоронного документа на промисловий зразок в орган іноземної держави заявник зобов'язаний подати заявку до Відомства і повідомити його про наміри здійснити таке патентування.

У разі відсутності заборони протягом трьох місяців від дати надходження цього повідомлення до Відомства заявку на одержання патенту на промисловий зразок може бути подано в орган іноземної держави.

Відомство може в необхідних випадках дозволити запатентувати промисловий зразок в іноземних державах раніше зазначеного строку.

3. Витрати, пов'язані з патентуванням в іноземних державах, несе заявник чи за його згодою інша особа.

Стаття 30. Державне стимулювання створення та використання промислових зразків

Держава стимулює створення і використання промислових зразків, встановлює авторам і особам, які використовують їх, пільгові умови оподаткування та кредитування, надає їм інші пільги відповідно до чинного законодавства України.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ,
15 грудня 1993 року

Закон України

Про формування місцевих органів влади і самоврядування

Стаття 1. Органами місцевого самоврядування в Україні є сільські, селищні, міські, районні і обласні Ради. Вони наділяються власною компетенцією, в межах якої діють самостійно.

Обласні, районні, Київська і Севастопольська міські Ради одночасно виконують функції органів державної влади. Функції цих Рад як органів державної влади визначаються окремим законом.

Стаття 2. Ради складаються з депутатів, які обираються строком на чотири роки.

Кількісний склад Рад визначається самими Радами, але має становити не більш як 75 депутатів для обласної, Київської і Севастопольської міських Рад та міських Рад міст з районним поділом і не більш як 30 — для інших Рад.

Стаття 3. Голови обласних, районних, міських, селищних і сільських Рад обираються безпосередньо населенням. Вони за посадою очолюють виконавчі комітети відповідних Рад.

Кількісний склад виконавчого комітету визначає Рада на пленарному засіданні. Персональний склад виконавчого комітету пропонується головою відповідної Ради і затверджується Радою.

У сільських, селищних, міських (міст районного підпорядкування) Радах за їх рішенням виконавчі комітети можуть не утворюватися. У цих випадках виконавчі функції здійснює голова Ради.

Стаття 4. Голови сільських, селищних, міських, районних і обласних Рад та очолювані ними виконавчі органи підзвітні і підконтрольні відповідним Радам. З питань здійснення делегованих їм повноважень державної виконавчої влади вони підпорядковані Кабінету Міністрів України, а також виконавчим органам вищестоящих Рад.

Стаття 5. Повноваження сільської, селищної, міської, районної, обласної Ради, Верховної Ради Республіки Крим можуть бути достроково припинені в разі, якщо вона:

— прийняла рішення, спрямоване на порушення територіальної цілісності України, самочинну зміну її державно-територіального устрою;

— порушила Конституцію України і закони України та не приводить своє рішення у відповідність з ними;

— не може протягом двох місяців провести пленарне засідання чи утворити свої виконавчі органи.

Рішення про скасування незаконних рішень Рад та дострокове припинення повноважень і призначення нових виборів цих Рад приймає Верховна Рада України.

Стаття 6. У разі порушення Конституції України та законів України голова обласної, районної, міської, селищної і сільської Ради може бути звільнений з посади у порядку, визначеному законом.

Стаття 7. Органи місцевої влади і самоврядування Республіки Крим формуються і діють на основі Конституції України, цього та інших законів України, Конституції і законів Республіки Крим, які мають відповідати Конституції і законам України.

Стаття 8. Після виборів депутатів, голів сільських, селищних, міських, районних і обласних Рад та формування виконавчих органів Рад втрачає чинність Закон України «Про Представника Президента України».

Президент України
Л.КРАВЧУК

м.Київ,
3 лютого 1994 року.

Постанова Верховної Ради України

Про введення в дію Закону України «Про формування місцевих органів влади і самоврядування»

Верховна Рада України постановляє:

1. Закон України «Про формування місцевих органів влади і самоврядування» набуває чинності з дня його опублікування.

Стаття 8 цього Закону набуває чинності після виборів депутатів, голів сільських, селищних, міських, районних і обласних Рад та формування виконавчих органів Рад.

2. Провести вибори депутатів сільських, селищних, міських, районних і обласних Рад та голів цих Рад одночасно з виборами Президента України — 26 червня 1994 року.

Покласти організацію і проведення виборів Президента України на діючу Центральну виборчу комісію по виборах народних депутатів України.

Голова Верховної
Ради України
І.ПЛЮЩ

м.Київ,
3 лютого 1994 року

Указ Президента України

Про часткову зміну Указу Президента України від 3 листопада 1993 року № 508 «Про заходи щодо стримування темпів зростання цін»

З метою впорядкування реалізації горілки та лікеро-горілчаних виробів вітчизняного виробництва **постановляю:**

1. На часткову зміну статей 1 і 2 Указу Президента України від 3 листопада 1993 року № 508 «Про заходи щодо стримування темпів зростання цін» установити:

граничний рівень рентабельності на горілку та лікеро-горілчані вироби, що виробляються державними та орендними підприємствами, у розмірі 26 відсотків собівартості продукції;

граничний рівень торговельної і постачальнозбутової надбавки (націнки) на горілку та лікеро-горілчані вироби при реалізації цієї продукції кінцевому споживачеві незалежно від кількості разів її перепродажу в розмірі 30 відсотків до ціни виробника, включаючи транспортні витрати від станції (порту, пристані) призначення або транспортні витрати у разі вивезення покупцем товару автомобільним транспортом безпосередньо зі складу виготівника.

2. Міністерству фінансів України і Міністерству економіки України визначити у дводенний строк порядок проведення переоцінки залишків горілки та лікеро-горілчаних виробів у зв'язку з прийняттям цього Указу.

3. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України Л.КРАВЧУК

м.Київ, 10 лютого 1994 року

Постанова Верховної Ради України

Про проект Концепції розвитку паливно-енергетичного комплексу України до 2010 року

Верховна Рада України **постановляє:**

1.Поданий Кабінетом Міністрів України проект Концепції розвитку паливно-енергетичного комплексу України до 2010 року схвалити.

2. Доручити Кабінету Міністрів України на основі Концепції розвитку паливно-енергетичного комплексу України до 2010 року розробити і затвердити Національну енергетичну програму України.

Голова Верховної Ради України І.ПЛЮЩ

м. Київ 2 лютого 1994 року

Несподіванки і закономірності

Санний спорт. Чоловіки. Георг Хакль (Німеччина).

Лижні гонки. 30 км. Вільний стиль. Чоловіки. Томас Алсгард (Норвегія).

Ковзани. Чоловіки. 500 м. Олександр Голубєв (Росія) — 36.33 (олімпійський рекорд)... 21. Олег Костромитін (Україна) — 37.50.

Хокей. Ігри в підгрупах. Німеччина — Норвегія — 2:1, Чехія — Австрія — 7:3, Росія — Фінляндія — 0:5.

Коментар. Як і очікувалося, головними дійовими особами в олімпійському спектаклі виступають спортсмени Норвегії, Росії та Німеччини. Але попереду ще багато подій і можливі різні несподіванки. Скажімо, такі, як у хокейному турнірі. Там найяскравіше і найупевненіше виступає поки що збірна Фінляндії, яка виграла два матчі.

Особливо вражає перемога фіннів над росіянами. Багаторазові переможці Олімпіад, вихованці знаменитого тренера Віктора Тихонова цього разу були буквально безпорадними, кожен грав сам за себе, колективні дії невідомо куди поділися. Цьому, щоправда, є кілька пояснень. Відомо, що найсильніші російські гравці, які виступають у НХЛ та клубах Європи, до Ліллехаммера не приїхали. Висновок: це, зрозуміло, не найсильніша нині команда Росії. Не посилили, звісно, цей колектив і чвари, що тривають уже не один день між Федерацією хокею Росії (президент Володимир Петров) та Міжнаціональною хокейною лігою (президент Роберт Черенков).

Утім, не списуватимемо росіян передчасно «на пенсію». І раніше у команди Тихонова були невдачі на старті, а потім вона в підсумку піднімалася на найвищий щабель олімпійського п'єдесталу.

Віктор СТАНКЕВИЧ.

Самаранч у Сараєві

Позавчора до Сараєва з Ліллехаммера вилетів президент МОК Хуан Антоніо Самаранч. Він давно збирався туди, у столицю Боснії та Герцеговини, щоб, як він казав, «висловити підтримку міжнародного олімпійського руху населенню Сараєва», міста, яке приймало у себе зимові ігри десять років тому. Безпеку президента МОК організували «блакитні каски» з французького контингенту. Деталі візиту не розголошуються.

Делегація МОК вирушила на приватному літаку, що належить мексиканцеві, членові МОК Маріо Васкесу Реньє, до Спліта, а звідти вже діставалася до місця призначення на літаку військ ООН. Самаранча в поїздці супроводжують Васкес Реньє, ще один член МОК — бельгієць Жак Рогге, генеральний директор МОК Франсуа Каррар і Фекру Кідане, радник президента у міжнародних справах.

Словенія — перша

Завершився турнір чотирьох футбольних збірних на Мальті. Наша увага була прикута до збірної Словенії — суперника української команди у відбірковому турнірі чемпіонату Європи -96. Так от, словенці виграли це змагання. У завершальний день вони взяли гору над мальтійцями — 1:0, з таким же рахунком перемогли Грузію і зіграли внічию з Тунісом — 1:1.

За відсутності лідера

Лідер чемпіонату країни з баскетболу київський «Будівельник-Анаконда» у черговому турі був вільний від ігор. А от його переслідувачі виходили на майданчик: «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «БІПА-Мода»(Одеса)— 76:77, 80:107, «Шахтар-АСКО» (Донецьк) — «Корабел»(Миколаїв)— 90:65, 78:77, «ТІТ-Маріам» (Харків) — «Спартак»(Луганськ) —62:71, 108:90.

Інформаційний кур'єр

УФБ запровадила електронну систему

Нещодавно на Українській фондовій біржі стала до ладу електронна система, яка дає можливість визначати єдину для всієї України ринкову ціну цінних паперів, що котируються на фондовій біржі. На сьогодні це акції компанії «Укррічфлот» та агропромислового комерційного банку «Україна». На прес-конференції, що відбулася з цієї нагоди, голова правління УФБ Валентин Оскольський наголосив, що найбільшу віддачу біржа даватиме під час масового процесу приватизації та корпоратизації підприємств, коли не всім об'єктам до снаги буде випустити власні акції через їх дороговизну. В той же час електронні «цінні папери» не тільки значно дешевші, а й мають деякі інші переваги: їх не загубиш і ніхто не вкраде, а електронна система дає змогу бачити цілковиту картину на акціонерному ринку. Залишається додати: що систему введено в дію відповідно до міжурядової угоди України та Франції, підписаної у 1992 році.

Не відстає від неї й НБУ

«Створення електронної системи банківських розрахунків в Україні дало можливість запобігти ситуації, яка реально загрожувала руйнуванням економіки країни внаслідок великої кількості фальшивих авізо — платіжних документів, що перебували в обігу, і вкрай повільного проходження розрахунків», — сказав голова Національного банку України Віктор Ющенко під час офіційного відкриття Центральної розрахункової палати в Києві.

Система являє собою 25 регіональних розрахункових палат, об'єднаних у загальнодержавну мережу, на вершині якої перебуває Центральна розрахункова палата в Києві. Або, іншими словами, вона об'єднує 1409 банківських установ України (більш як 94 відсотки загальної кількості в країні). Протягом дня здійснюють понад 40 тисяч платіжних операцій, загальна сума яких становить 3–4 трильйони карбованців.

Оцінюючи економічний ефект системи, начальник управління інформації і комп'ютерних технологій НБУ Анатолій Савченко сказав, що тільки скорочення терміну проходження грошей з нормативних дев'яти до одного дня дає, виходячи з середньої відсоткової банківської ставки, 350 мільйонів карбованців доходу щодня.

Волинська область. У селище Рокині, під Луцьком, прийшло голубе паливо. Стала до ладу перша черга газопроводу Рожище—Торчин, спорудження якого ведуть Івано-Франківське БУ-5, Волинське лінійно-виробниче управління, Луцький райагропром та Київське монтажно-налагоджувальне управління.

У селищі вже завершено монтаж газорозподільчої станції й котельні, яка забезпечуватиме теплом житлові будинки, школу, дитячий садок і будинок культури, дослідне господарство й адміністративні приміщення науково-виробничого об'єднання «Еліта».

На знімку Валерія Бєлова (Укрінформ): один з вузлів газорозподільчої станції.

І можуть, і вміють...

Ківерцівський завод «Спецлісмаш» — єдине підприємство в Україні, яке випускає спеціальну техніку для лісівників і деревообробників, — не знає поки що спаду виробництва, рік у рік нарощує виробничі потужності.

Колектив у 1993 році виготовив 505 дефіцитних багатопильних циркулярних верстатів, що здатні за одну годину обробляти 6 кубометрів деревини, 58 гідронавантажувачів, 13 сушильних камер, 11 пожежних веж. Майже дві третини продукції, яку виготовляє завод, іде на експорт. Нещодавно на виробництві освоїли випуск нового брускового верстата Ц-32, що переробляє 4 кубометри деревини за годину. Він працює у Литві, Росії, Білорусі й інших країнах СНД.

За повідомленнями наших кореспондентів С. ЛАВРЕНЮКА, Б. БЕРЕКЕТИ.

Валентина ДЕМ'ЯНЕНКО

Рівень життя нижчий від ватерлінії

Що належить зробити: аналіз та конкретні дії

(Продовження. Початок у № від 15 лютого).

4. Подолання стереотипів

Та повернімося від стратегії до найнагальніших проблем рівня життя, точніше, виживання. Нині уряд загнаний у глухий кут необхідністю розв'язати такі несумісні завдання: 1) «гальмування інфляції — відмова від емісій (емісійних дотацій) — зростання цін — емісійний приріст заробітної плати — прискорення інфляції»; 2) «бездефіцитний бюджет — відмова від дотацій (емісійних кредитів) промисловості — масове безробіття — утримання безробітних за рахунок бюджету — зростання дефіциту бюджету».

Безперечно, підняти заробітну плату і збільшити її частку у ВНП треба, інакше остаточно загине попит, дедалі більше скорочуватиметься виробництво; іноземні фірми змагатимуться за гаманці 2–3 відсотків заможного населення, комерційні структури торгуватимуть між собою, про можливі більш грізні наслідки годі й говорити. Але за умов гіперінфляції підвищення номінальної заробітної плати за рахунок інфляційних джерел (бо інших щось не видно) спричиняє значно більше падіння реальної, причому коефіцієнт падіння залежить від суми емісії, швидкості обороту грошей, кредитної стелі тощо. Те ж буде з доходами сільського господарства, навіть за умови відпущення цін. Це ще гірше, бо село вчасно не матиме реальних ресурсів для підготовки і проведення сільськогосподарських робіт, остаточно втратить довіру до держави, а децентралізовані (до речі, не такі вже й великі) ресурси продовольства попливуть через посередників до сусідніх країн, притягувані різницею курсів валют. І ми повинні відмовитись від того стереотипу, що всі країни, наприклад Австрія чи Угорщина, сприяють вивезенню продовольства. Це вірно. Однак у них вивезення йде від перенасичення ринку, а у нас навпаки, у них за продані товари в державу надходять інші товари або іноземна валюта, що змінює місцеву валюту, у нас не надходить нічого, а долари чи рублі осідають невідомо де, ринок «вимітається», ціни ростуть, карбованець падає ще нижче. Обсяги «вимітання» оцінити важко, відомо лише, що кордони України щорічно перетинають близько 50 мільйонів чоловік, і з них щонайменше кожен третій щось везе, хоча б на 100 доларів. Отже, сума неконтрольованого дрібного експорту сягає 2 мільярдів доларів (істотна частка необхідного для введення гривні стабілізаційного фонду), не кажучи вже про неконтрольоване вивезення ешелонами та літаками. Не подумайте, що автор виступає за самоізоляцію, але діяти треба не «як інші країни», а відповідно до власних умов та продуманої експортної політики.

Безперечно, необхідність енергійних змін структури народного господарства та оздоровлення торгового балансу вимагає припинення кредитної емісії та підтримки збиткових підприємств (в основному важкої промисловості та ВПК), але це перетворить приховане безробіття на явне, викине на вулицю від 5 до 8 мільйонів чоловік, або майже 30 відсотків зайнятих, тоді як розвинені країни можуть витримати безробіття до 10–12 відсотків. Ми повинні відмовитись ще від одного стереотипу. В ринковій економіці типовими ліками від спаду та інфляції є підвищення банківського відсотка (до 12, 18, навіть до 20 відсотків в окремі періоди). Це спричинює банкрутство слабких підприємств та безробіття, внаслідок чого знижуються вимоги профспілок (рівень заробітної плати) та егоїзм виробників (щоб вижити, вони змушені знижувати собівартість, власні прибутки та ціни), посилюється переливання капіталу в більш ефективні галузі, що надає поштовху зростанню. Тож не дивно, що західні експерти наш стан оцінюють так: «Безробіття нема — структурні зрушення не відбуваються — реформи не йдуть». Усе справедливо, але для України це не підходить, бо: 1) наша економіка ще не ринкова («ні плану, ні ринку»); 2) утримувати безробітних можна лише за рахунок бюджету, тобто тієї ж емісії; 3) капіталів у держави на перебудову структури економіки нема («переливатись нічому»), тому структурне безробіття може затягнутись на довгі роки; 4) зниження витрат за рахунок заробітної плати неможливе, бо СЗП й так ледве забезпечує фізичне виживання; 5) суспільство психологічно не готове перейти від гарантованої зайнятості до масового безробіття, до того ж відомо, що зростання безробіття на один відсоток спричиняє приріст злочинності на 3 відсотки.

5. Що належить зробити

Аналіз можливих варіантів виходу з цих зачарованих кіл з точки зору істотного зниження розмірів емісії без великого спаду виробництва, забезпечення населення продовольством, зниження соціального напруження та запобігання великого безробіття схиляє до такої системи одночасних і взаємопов'язаних заходів:

1) Натуралізація на 1 півріччя 1994 року частини доходів населення, передусім заробітної плати, з метою гальмування їх інфляційного приросту. Конкретно це можна зробити без уведення карток, через добре відомі списки на придбання раз на місяць основних продуктів харчування. Відомо, що централізовані державні ресурси забезпечують на місяць на душу населення (максимум) 1,9 кілограма м'яса та м'ясопродуктів, 1,4 кілограма цукру, 14 кілограмів молока та молокопродуктів, 7 штук яєць, 0,2 кілограма олії. Цей рівень споживання дає змогу вижити, але недостатній для шахтарів, металургів, військовиків, будівельників тощо, він негативно позначиться на розвитку дітей та молоді. Вихід вбачаємо у використанні нецентралізованих ресурсів продовольства у колективних та приватних господарствах, які можна залучити лише на засадах еквівалентного обміну.

Для забезпечення населення України продовольством доведеться поділити відповідальність за це та «обмінні» на продовольство ресурси між урядом, адміністраціями регіонів та підприємствами таким чином, щоб уряд міг забезпечити всьому населенню мінімальний продовольчий кошик, а адміністрація регіонів — регіональні надбавки (чудовий показник ефективності управління).

Звідси випливає тимчасова, на період зниження інфляції до 5–7 відсотків на місяць, натуралізація товарообміну між сільським господарством та іншими галузями. Джерелами розрахунків уряду з виробниками продовольства на період гострої кризи могли б стати частина пального, що одержує держава за транспортування нафти і газу, та натуралізація частини податків. Регіональні «обмінні» на продовольство фонди техніки, пального, добрив, непродовольчих товарів споживання, довгострокової оренди приміщень та послуг можна створювати за рахунок внесків підприємств, розподіляти продовольство пропорційно до цих внесків з вирахуванням певної частки на утримання шкіл і лікарень.

Розрахунки між виробниками сільгосппродукції і покупцями бажано вести за вільними цінами (в умовних доларах) і без посередників, а через електронну або телевізійну біржу (ось, до речі, кошти на технічне переоснащення національного телебачення). Для створення конкурентного середовища і виявлення реальних цін електронні біржі треба зробити відкритими для продавців і покупців продовольства з усієї України. Це дасть можливість: а) заморозити на півроку пенсії та заробітну плату, але так, щоб нормоване (з двох джерел) споживання продовольства становило не більш як 50 відсотків доходів, скоротити емісію; б) забезпечити гарантований мінімум споживання для колективів, що виробляють енергоємну, застарілу або непотрібну за нових умов продукцію, на період їх переорієнтації (розробок та початку реалізації програм виживання та розвитку); в) звільнити державний бюджет від дотування сільського господарства та промисловості; г) поступово підтягувати ціни до світових і розвивати конкурентне середовище; д) привернути увагу підприємств різних галузей до проблем приросту виробництва продовольства, диверсифікації капіталів та зайняття певного місця на внутрішньому ринку сільськогосподарського машинобудування та обладнання.

2) Обвальна приватизація в інтересах формування середнього класу, акціонерної власності, зокрема робочої акціонерної власності (ESOP), поєднання цього процесу з корпоратизацією, розробкою та реалізацією програм структурних зрушень і виживання. Це прискорить початок та підвищить ефективність програм, бо їх виконавці ризикують власним капіталом; дасть можливість самим колективам одержувати валютні кредити під заставу своєї власності (той же ВПК за реальної оцінки українського ваучера в 1700–1800 доларів може розраховувати на кредити у 1,2–2,2 мільярда доларів); підвищить економічні та моральні стимули до праці (недарма американський уряд заохочує ESOP), забезпечить соціальну стабільність.

3) Докорінне реформування системи заробітної плати, з виділенням трьох складових — мінімальної (обчислювальної через МПК та БММЗ), антиінфляційної та стимулюючої позитивні зрушення в економіці, щоб підприємства, які зуміють досягти світового рівня продуктивності, конкурентоспроможності та цін, мали світовий рівень заробітної плати.

4) Укладання контрактів на управління (під програми виживання та розвитку) між власниками-акціонерами та менеджерами (директорами) з високою оплатою праці останніх у відсотках від прибутку, а не за 5–10 відсотків майна, що приватизується, бо це означало б передавання дире торському корпусу 7–9 міл. ярдів доларів, відсутність стимулів до поліпшення складу керівників та безліч соціальних конфліктів.

5) Повернення довіри до держави через: врегулювання проблеми внутрішнього боргу шляхом поетапної компенсації вкладів на 1 січня 1991 року майном; страхування капіталів за міжнародними стандартами, амністії капіталів, що втекли; забезпечення внутр них позик чітко визначе державним або комунальним майном. Це дозволить залучити в економіку власні, українські капітали, а також покривати неемісійним шляхом дефіцит державного бюджету в разі його виникнення.

6) Припинення вільного обігу в Україні іноземної валюти та стимулювання її обміну на національну за вільним кур сом; відміна продажу підпр ємствами іноземної валюти за примусовим курсом.

7) Реформування податкової системи на користь товаровиробників, забезпечення стабільності законодавства. Звичайно, важко відразу вдосконалити і забезпечити стабільність усього законодавства, але вже нині треба виділити стратегічні напрями, де законодавство може не змінюватись протягом 5–7 років. Наприклад, якщо буде прийн закон про необмежений та безмитний експорт продовольства до 2000 року країн СНД, зокрема Росії, то наші підприємці самі знайдуть і кошти, і вітчизняні та іноземні технології, щоб за кілька років подвоїти виробництво та експорт продовольства та імпорт (теж безмитний) енергоносіїв чи бавовни. Інша річ, що нинішні імпортери почнуть захищати свій внутрішній ринок як в ЄС, тому треба, щоб українська продукція була значно дешевша та якісніша.

8) Утворення фінансово-промислових госпрозрахункових аналітичних центрів для подолання проблеми взаємних неплатежів. Це було б корисне також для поліпшення кооперації та створення сучасних корпорацій.

9) Жорсткий контроль за цінами монополістів, експортом і податками.

Для реалізації пропонованої системи заходів необхідне співробітництво (можливо, на основі спеціальної угоди) уряду, профспілок, місцевих органів влади, представників сільського господарства, промисловості, підприємницьких і комерційних структур, банків. При цьому доконечно потрібно знайти форми й методику постійного узгодження їхніх економічних інтересів. Пропонований варіант подолання гострої кризи не бездоганний, але дає змогу забезпечити соціальну стабільність, загальмувати інфляцію, прискорити структурні зрушення та формування ринкової економіки, тобто поступово і послідовно усувати вплив чинників, що призвели нас до нинішнього стану.

ЩО ТАКЕ ЧИСТА ВОДА?

Відповісти на це нібито просте запитання наш кореспондент попросив директора Інституту колоїдної хімії та хімії води Академії наук України члена-кореспондента Академії наук України В. ГОНЧАРУКА.

— Ще років 30—40 тому кожна людина за потреби оцінювала якість води за її прозорістю, смаком, запахом, температурою тощо і досить правильно визначала для себе її придатність для вживання. Воду було безпечно пити не тільки з колодязя й з джерела, річки, чистого ставка. Сьогодні така поведінка межує з самогубством. Адже навіть приваблива зовні вода нині може мати надто високий вміст хімічних і мікробіологічних домішок. Отож з точки зору придатності до споживання за чисту можна вважати кришталево прозору, смачну, без запаху прохолодну воду, в якій немає хімічних та мікробіологічних складників у кількості, що може зашкодити здоров'ю людини. Звичайно, таке визначення досить спрощене, зате надійне і зрозуміле.

Але, на жаль, ця простота оманлива. Річ у тому, що в більшості джерел водопостачання у воді є сотні, коли не тисячі, хімічних сполук, яких, з одного боку, не можна кількісно визначити за браком належних методик й апаратури, а з другого — немає надійних даних про їхню спільну дію на здоров'я людини. Сталося так, що людство, безжурно ставлячи собі на службу нові й нові блага науково-технічного прогресу, необачно випустило в довкілля силу-силенну хімічних сполук, багато з яких взагалі раніше не існувало в природі. Через природний колообіг забруднювачі довкілля неодмінно потрапляють у джерела водопостачання населення. А за оцінками експертів, більш як 60 відсотків захворювань у світі пов'язане із вживанням недоброякісної води.

Ось чому минуле десятиріччя багато фахівців називають десятиріччям питної води. В ряді розвинених країн, наприклад у Канаді, США, Німеччині, Японії, ухвалені закони про воду та вдосконалені національні стандарти. Особливо помітно підвищення вимог до наявності у питній воді небезпечних органічних, і перш за все хлорорганічних, сполук.

— Владиславе Володимировичу, а які уявлення про чистоту води, з урахуванням сказаного вами, в українських фахівців?

— В Україні питну воду регламентовано стандартом СРСР, який щодо вимог до наявності неорганічних домішок у воді відповідає рівню стандарту США та рекомендаціям Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ). З 1988 року діють правила щодо гранично допустимих концентрацій (ГДК) 1345 хімічних сполук у водоймах, що є джерелами водопостачання. Але і в Україні, і в країнах СНД виміряти концентрацію багатьох небезпечних хімічних сполук на рівні ГДК просто нічим. У незрівнянно багатших американців більш раціональний підхід до цієї проблеми. Визнавши для ряду найбільш небезпечних сполук — таких як вінілхлорид, бензопірен, діоксин тощо — ГДК, що рівні нулю, вони на практиці визначають реальну гранично допустиму концентрацію, враховуючи такі чинники: перший — можливість контролю таких сполук доступними для рядових лабораторій аналітичними методами; другий — можливість досягнення цієї величини застосуванням наявної технології очищення води з розумними витратами. Як бачимо, ключі до розв'язання проблеми поліпшення якості питної води і в США, і в Україні перебувають в руках у вчених, котрі мусять вдосконалювати технології очищення води й методи її аналізу. І, звичайно ж, усе це має сенс лише за умови припинення екологічного плюндрування водночас могутнього й такого уразливого довкілля. Дуже часто у нас закликають до прийняття закону про воду або ж до перегляду стандарту. Я теж за такі заходи. Але з урахуванням досвіду американців. Спочатку гарантувати дієздатність закону, а потім уже його проголошувати. Сумний досвід викорчуваних виноградників мусить чогось нас навчити.

— Виходить, з чистою водою — справи кепські. Скажіть, будь ласка, як науковий керівник державної програми «Питна вода»: чи є хоч якась надія у кожної людини на ковток чистої води? Чи врятуємося ми від загрози повсякчасного отруєння народу?

— Наша надія — на наш здоровий глузд. Адже безумство — намагатися глибоко очистити мільйони кубів води, щоб потім поливати нею вулиці. Безумство — знищувати науку, щоб потім залишитися безпорадними перед екологічною катастрофою. Нагадаю, що за концепцією програми «Питна вода» людина, добова потреба якої у воді для пиття та приготування їжі близько трьох літрів, мусить мати гарантії від держави на одержання цих трьох літрів чистої води. Для цього є реальні можливості: Україна ще зберігає певну кількість чистих підземних вод, надійно захищених у надрах. І цю воду потрібно якнайскоріше спрямувати на потреби виключно питного водоспоживання, медичної, харчової промисловості тощо. А сьогодні чисті підземні води повсякчас невиправдано викачують на виробничі потреби, причому там, де можна задовольнитися й поверхневими. В результаті рівні підземних водоносних горизонтів понижуються й виснажуються. Але навіть не це найбільш кричуще неподобство і безгосподарність. Через погану якість робіт під час улаштування свердловин вони руйнуються, і забруднені поверхневі води перетікають до безцінної скарбниці України — чистих підземних вод. І ось тут я за негайне прийняття щонайжорсткішого закону про охорону підземних вод. Діючі й законсервовані свердловини треба обстежити і вжити належних заходів для захисту всенародного багатства — надрової чистої води.

На жаль, не скрізь в Україні є чисті підземні води. Тут для поліпшення якості питної води ефективно використовувати очищувачі. Сьогодні за програмою «Питна вода» закінчуються санітарно-гігієнічні випробування нового покоління очищувачів універсальної дії, здатних поліпшувати якість води в усіх регіонах України. І коли ви купуватимете очищувач, подивіться, чи є на ньому напис: «Зроблено за програмою «Питна вода». Це надійна гарантія якості й тривалого ресурсу його роботи.

Водночас за програмою інтенсивно розробляємо технології та обладнання для оснащення водопровідних станцій відносно малих населених пунктів, з вимушеним перевищенням солевмісту у питній воді, яких в Україні більше як двісті. Працюємо також над питаннями інтенсифікації очищення води на потужних водопровідних станціях великих міст, багато з яких вимагає реконструкції. Інститут колоїдної хімії та хімії води разом з галузевими інститутами та іншими провідними установами України в галузі хімії та технології води розгорнули справжній наступ на фронті боротьби за чисту питну воду, відтак — за здоров'я людей.

— Останнє запитання. Вас висунуто кандидатом у депутати Верховної Ради України. Зважаючи на професійний статус майбутніх депутатів, як ви дивитесь на можливість припинення фахової наукової роботи?

— Скажу відверто: не уявляю собі життя без науки, без інституту. Але й залишатися осторонь того, що коїться в країні, теж не можу. Боляче спостерігати, як кажуть, збоку. Принаймні виборчу кампанію використаю для боротьби за те, щоб перемагали здоровий глузд, справедливість, за кращу долю народу і найперше — для захисту науки, доля якої опинилася у небезпеці. Моя мета як громадянина й ученого — чиста вода, земля, повітря, чисті душі людей. А як все обернеться в недалекому майбутньому, побачимо. Недовго чекати.

Розмову провів **Юрій ВЕЛИКОРОДНИЙ.**

Туго стиснув електричний зашморг,

а вибиратися з нього кіровоградські підприємства збираються поодинці

Правду кажуть: поки грім не гримне, мужик не перехреститься. А він гримнув у листопаді, коли Міненерго України запропонувало розробити графік обмеження споживання електроенергії в листопаді на 21, а в грудні — на 24 відсотки. До лімітів відповідного періоду минулого року, нові зрізали наполовину.

Чухати потилицю, себто думати, що ж його робити, почали, коли в держадміністрації зібрали керівників підприємств на нараду. А можна було й раніше. Адже не в останній день стало відомо, що з-понад 100 мільярдів, заборгованих споживачами виробничо-енергетичному об'єднанню «Дніпроенерго», десять мільярдів припадають на Кіровоградщину. І, що цікаво, — близько мільярда винне об'єднання, яке входить до паливно-енергетичного комплексу — ВО «Олександріявугілля».

Щоб якось послабити тиск електричного зашморгу, було запропоновано три варіанти. Перший — нічого не приховуючи довести споживачам розпорядження Міненерго, розробити, як рекомендовано графіки, і зменшити енергопостачання на вказані відсотки всім, крім як залізниці, сільському господарству, житлово- комунальній сфері, урановій та вугільній промисловості. Другий — зупинити на місяць підприємства, які найбільше споживають енергії, — Побузький нікелевий та Світловодський завод чистих металів, і за рахунок цього порятувати інших. А там, дивись, і розгониться... І третій — взагалі геніально простий — промисловим підприємствам придбати паливо і передати його електростанціям ВЕО «Дніпроенерго».

Генеральний директор світловодського ВО «Олімп» Степан Терзіян від таких пропозицій енергопостачальників закликав відмовитися, бо вони не лише призведуть до значного спаду виробництва, а й порушать ринкові стосунки, згідно з якими постачальник зобов'язаний забезпечити потреби споживача. Теоретично це так, а практично ні, бо у постачальника нема з чого електроенергію виробляти. Адже споживач, як ми знаємо, йому заборгував. Було кинуто рятівну соломинку — звернутися по допомогу до уряду.

Головний інженер Побузького нікелевого заводу Дмитро Соколов принципово й не заперечував проти зупинення підприємства, та навів кілька таких цифр, що в присутніх одразу пропала охота «жертвувати» металургами. А просив Дмитро Анатолійович компенсації 711 мільйонів на заплату робітникам (за середньомісячної кожного в 141 тисячу карбованців), 185 мільйонів на електроенергію в робітничому селищі та 5,2 мільярда карбованців на купівлю 2,4 тисячі тонн мазуту, потрібного для обігрівання. А вже про такі «дрібниці», як недодані за місяць 310 тонн нікель-кобальту вартістю 18 мільярдів, 8,2 мільярда на зупинку і пуск печей та іншого технологічного устаткування можна було б і не говорити — ніхто не наполягає. Хоча цифри були наведені не просто так, адже загроза зупинки ще не минула. Недарма представник «Дніпроенерго» наголосив: електромережі працюють на межі можливого і вимкнення струму в регіоні може статися будь-якої хвилини.

Директор Світловодського заводу чистих металів Юрій Гаврилюк і слухати не хотів про можливу зупинку його підприємства. Мало того, що воно унікальне, то ще й до 121 відсотка торішнього обсягу зросло виробництво, 85 відсотків продукції іде на експорт, на рахунку є 102 тисячі американських доларів. Хіба ж розумно різати курку, яка несе золоті яєчка?

Та все ж різати, мабуть, доведеться, як не одну, то кожну потроху. Бо, не дійшовши згоди про зупинку цих двох заводів, вирішили виконувати те, що «запропонували» згори. Розробити графіки поступового зменшення удвоє постачання електроенергії, а це, зрозуміло, автоматично призведе й до різкого спаду виробництва продукції. Рекомендували облдержадміністрації, ВЕО «Дніпроенерго» та Національному банку України «опрацювати можливість виділення кількох кредитів енергопідприємствам», що навряд чи допоможе розв'язати проблему. І це в області, яка має гідроелектростанцію, найбільші у світі поклади урану, ВО з видобутку бурого вугілля й виробництва з нього паливних брикетів. Що ж тоді робити тим, де цього немає?

Запропонував, щоправда, генеральний директор ВО «Олександріявугілля» Василь Махиня розглянути можливість переведення ряду теплових електростанцій на буре вугілля. І самі вони хочуть увести в дію ТЕЦ. Але чи не чекає цю пропозицію доля буровугільного бензину, промислове виробництво якого так і залишилося нездійсненною мрією?

Більш дійовим виявилися заходи кількох підприємств, які, закупивши мазут та інше паливо, віддали його теплоелектростанціям і тепер без обмежень одержують струм «за бартером». Але кожному купити паливо теж не під силу. Хоч-не-хоч, а вихід доведеться шукати спільно.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

У Мінчорнобилі

БЕСІДА З ПОСЛОМ ФІНЛЯНДІЇ

Днями міністр у справах захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС Г. Готовчиць мав бесіду з Надзвичайним і Повноважним Послом Фінляндської Республіки в Україні Еріком Ульфстедтом на його прохання. Міністр ознайомив посла з роботою щодо ліквідації наслідків аварії і захисту від них населення, розповів, як на цій діяльності позначається тяжкий економічний стан України.

Посол зазначив, що бесіда допомогла йому більш виразно уявити масштаби катастрофи, актуальність проблем і пообіцяв поінформувати про них уряд своєї держави. Його зацікавили окремі пропозиції міністра щодо співпраці, зокрема у використанні деревини із радіаційно забруднених зон.

Василь КОВАЛЬЧУК.

Пам'ять

ВШАНУВАННЯ ПРАВЕДНИКІВ

Єврейський громадсько-культурний центр Буковини урочисто вшанував родину Микитенків за те, що вона в роки Великої Вітчизняної війни врятувала життя кільком єврейським дітям. За цей гуманний, мужній вчинок їм присвоєно почесне звання «Праведників народів світу». Їхні імена буде навічно вкарбовано в стіну Пошани музею Катастрофи, що знаходиться в Єрусалимі.

Чернівецька єврейська громада тепло привітала родину Микитенків з цією подією, дала на їхню честь великий святковий концерт. Низько вклонилися праведникам ті, кого вони, ризикуючи власним життям, врятували в грізні роки.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Щось новеньке

САРАТСЬКІ СПАГЕТТІ

Те, чого ніяк не спроможуться зробити в Одесі, де здавна діє макаронна фабрика, зробили в райцентрі Сарата: налагодили виробництво справжніх спагетті. Для цього попередньо створили спільне українсько-польське підприємство, яке й придбало за рубежем необхідне обладнання, змонтувало його. І відтепер мешканці району, інших місць щодоби одержують звідси тонну високоякісних макаронних виробів. Борошно для них закуповувати десь потреби немає — добрі врожаї твердих пшениць вирощує ряд тутешніх колгоспів. Раніше вони змушені були продавати таке зерно нарівні із звичайними, що нерідко згодовувалося худобі, тепер же воно піде на спагетті. До речі, близькість переробної бази до місць вирощування твердої пшениці зумовила порівняно невисоку ціну макаронних виробів — 12 тисяч карбованців за кілограм.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

З того боку

ЧИ НАПИСАВ БИ ЧЕХОВ СЬОГОДНІ: «В МОСКВУ!..»?

За даними прес-служби Державного комітету у справах охорони державного кордону України, минулого місяця кожен середньостатистичний двадцять п'ятий житель України разом з трьома сестрами Антона Павловича, але з інших міркувань, їздив до колишньої столиці. А загалом державний кордон перетнули 5,6 мільйона чоловік, 608 тисяч одиниць транспортних засобів.

Що робиться на Київському вокзалі під час відправлення поїзда № 2 Київ — Москва, писати не треба: всі бачили це переселення народів з валізами-сумками-мішками на саморобних колесах. Атмосфера — не чехівська...

Конотоп. Зачинено двері вагонів. Пасажирів не випускають під час півгодинної стоянки. Похапцем пробігають по купе митник з прикордонником. Головне, щоб в очі не кидалася кількість валіз і їхній розмір. Коли український митник запитав, де мої речі, в його очах майнуло здивування: одна скромненька сумка. Російських митників і прикордонників побачив уже на зворотньому шляху — з Москви до Києва. Аж четверо. Розбурхавши нещасних пасажирів глупої ночі, вони перетрусили купе, нічого не пропускаючи. Українських митників на шляху до Києва так і не побачив. Заглянувши для проформи у паспорти, вагоном пройшов лише одинокий прикордонник...

Ставлення до комерсантів, які за одну поїздку до Москви і назад заробляють піврічну середньостатистичну зарплату, здебільшого негативне: вивозять неньку-Україну оптом і вроздріб. Що везуть додому, ніхто чомусь не каже. А дарма...

Купив там, продав тут — цей принцип існував ще задовго до политого кров'ю і всипаного кістками Великого Шовкового шляху, нелегкого Чумацького. Вигода — цей могутній рушій торгівлі керує ринком. Іншого нема...

Так хто ж штовхає громадян України з клунками до колишньої столиці? Той, хто привів Україну до такого стану, коли середня зарплата — у вісім разів менша, ніж у Росії. Коли гроші не виплачують місяцями, коли виганяють у відпустку за власний рахунок. До речі, що означає оте «за власний рахунок»? Звідки він візьметься, якщо скорочується виробництво і з ним робочі місця? А альтернативи державному сектору поки що немає...

Не треба, звичайно, «закривати» кордони. І «відкривати» також. Треба мух відділити від пирогів. Державне майно від приватного — бо часом вивозять оте майно як державне, а продають як своє. Треба вирішити внутрішні проблеми: встановити реальну зарплату, провести приватизацію, зупинити інфляцію. І тоді зовнішні проблеми у стосунках з багатими сусідами зникнуть самі. Боротися з ними сьогодні — абсурд...

Я не Чехов, але розумію, що тягне наших громадян до Москви сьогодні. Для цього не треба бути тонким психологом.

Костянтин ПАРИШКУРА.

Продиктовано в номер

Президента підтримали

Депутати Черкаської обласної Ради народних депутатів на черговій сесії розглянули подання Леоніда Кравчука про призначення представником Президента у Черкаській області Василя Цибенка, виконуючого обов'язки заступника глави облдержадміністрації, і підтримали запропоновану кандидатуру. В. Цибенку — 44 роки, він закінчив Київський автошляховий інститут, працював в автопідприємстві, у представницьких органах. Має двох доньок. За гороскопом Козеріг, як і Президент.

Український книжковий ярмарок

відбувся у Чернігові. Завдяки клопотам місцевої «Просвіти» чернігівці змогли дещо вгамувати духовний голод — придбали чимало українських книг київських видавництв, які привезли свою продукцію. Цікаво, що до прилавків ледь можна було протиснутися! У музеї імені М. Коцюбинського відбувся «круглий стіл» з проблем книговидавничої справи в Україні за участю заступника голови Спілки письменників України Володимира Дрозда. Результати її теж втішні — представники книготорговых організацій області встановили контакти безпосередньо з виданнями і тепер, очевидно, забезпечення українською книгою чернігівців поліпшиться.

Комітет виборців — поза партіями

Розпочав свою діяльність «Позапартійний комітет виборців України», метою створення якого названо: спостереження за організаційною підготовкою виборів нової Верховної Ради та Президента, контролю за проведенням виборів, спостереження за передвиборчою кампанією у засобах масової інформації, навчання спостерігачів на досвіді проведення виборів в інших країнах. Ініціаторами створення Комітету виступили «Всеукраїнський комітет захисту прав людини», СУС, ВОСТ, групи виборців з 20 областей України.

Ближче до НАТО

Болгарія та Латвія приєдналися до програми «Партнерство заради миру». Відповідні угоди в Брюсселі підписали болгарський Президент Ж.Желев та латвійський прем'єр-міністр В.Біркавс. На урочистій церемонії Президент Болгарії висловився за вступ своєї країни до Північноатлантичного альянсу.

Не пошкодував авторитету

«Нічого особливого в тому, що Шеварднадзе виконує нині також і обов'язки міністра оборони, немає, бо, можливо, поки що не знайдено кандидатуру, якій би довірили цю посаду», — заявив помічник глави Грузинської держави Т.Степанов. На його думку, Е.Шеварднадзе в черговий раз поклав на шальку терезів свій авторитет, щоб не створювати напруженості в суспільстві.

Приклад для інших

Хартію про демократичне партнерство підписали у Вашингтоні глава американської адміністрації Б.Клінтон та Президент Казахстану Н.Назарбаєв. Передача казахстанським керівником ратифікаційної грамоти про приєднання його країни до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, за словами Б.Клінтона, є історичним кроком і прикладом для всього світу.

ПОПРАВКА

У матеріалі «Позитивний результат візиту запрограмовано» («ГУ» за 15 лютого ц.р.) на 5-й сторінці у другому абзаці слід читати: «Нещодавно американський уряд виділив Україні 175 мільйонів доларів...»

Проблеми

ДЕРЖАВІ «ЛИШЕ ДЛЯ БІЛИХ» НЕ БУТИ

Праві угруповання білих південноафриканців являють для нової Південної Африки набагато серйознішу загрозу, ніж сепаратистський рух УНІТА, що його очолює Жонас Савімбі, для Анголи, заявив президент Африканського національного конгресу (АНК) Нельсон Мандела.

Виступаючи на зустрічі, яку організувала Асоціація адвокатів-африканців, він відзначив, що коли праві вперто наполягатимуть на своїх вимогах з приводу створення власної держави, ПАР зустрінеться з насиллям у набагато більших масштабах, аніж ті, з якими стикається сьогодні південноафриканська поліція.

Незважаючи на те, що визвольна армія АНК «Умконто зе сизве» була меншою, ніж сили правих, і не мала необхідного досвіду, ми виявилися спроможні завдавати відчутних ударів по режиму білої меншості, сказав Н.Мандела. Щодо ультраправих організацій ПАР, то вони сильні у прямому розумінні цього слова. Вони добре навчені, знають країну краще, ніж ми, і тому здатні створювати хаос і дезорганізовувати життя Південної Африки. Н.Мандела повторив, що він відмовляється «припуститися думки про можливість створення «держави для білих — фольксстаату». Спроби розв'язання цієї проблеми на етнічній осн для АНК означатимуть самог ство, підкреслив він.

В той же час, виступаючи перед співробітниками Південноафриканської радіомовної корпорації (САБК), Н.Мандела заявив про те, що «АНК готовий обговорювати альтернативні шляхи задоволення вимог правих про самовизначення африканерів з тим, аби уникнути непотрібного кровопролиття».

На знімку: Н.Мандела на одному з мітингів у Йоганнесбурзі.

Власкори повідомляють

Побори з пасажирів

На залізничному вокзалі Бішкека освоїли новий канал надходження доходів у власний бюджет

Наївних пасажирів на 11-ту годину вечора запрошують на кілька хвилин залишити зал чекання, нібито для прибирання. Коли ж двері після цієї процедури розчиняються знов, вхід туди стає вже платним. Стало відомо, що автор рацпропозиції одержав премію в розмірі місячного окладу. А за досвідом до залізничників вже навідувалися представники столичних автовокзалів та аеропортів.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

Під чотири вітри...

У Душанбе з-під варти звільнено групу колишніх бойовиків таджицької опозиції — 27 чоловік. Їхня вина полягала в тому, що, пройшовши спеціальну підготовку в Афганістані, вони зі зброєю в руках незаконно перетнули кордон у вересні минулого року для участі у воєнній операції. Полегшив їхню участь той факт, що здалися вони добровільно і, як повідомив представник прес-центру Міністерства безпеки республіки, щиросердно покаялись у вчиненому.

Звільнення групи колишніх бойовиків сприйнято як жест доброї волі таджицького керівництва і як крок до політичного врегулювання внутрішніх чвар.

Юрій КУШКО

Душанбе.

У сусідів

ШУКАЮТЬ ПІДТРИМКИ НАРОДУ

Указом Президента Молдови М. Снєгура в республіці 6 березня буде проведено опитування населення, яким нарешті визначиться воля народу: залишатися державі незалежною в межах, що визнані ООН, чи тримати курс на возз'єднання з сусідньою Румунією.

М. Снєгур пішов на декретовану «раду з народом», незважаючи на відмову Центральної виборчої комісії внести запропоноване питання в бюлетень голосування парламентських виборів, що мають відбутися 27 лютого. Скоріше всього внаслідок негативного досвіду в пошуках згоди з старим парламентом, коли пропозиція Президента про проведення референдуму не пройшла через заперечення щільного опозиційного кільця депутатів з Народного фронту, глава держави вирішив заручитися підтримкою населення до того, як новий законодавчий орган розпоче виконання своїх обов'язків. Маючи за спиною «добро» народу на зміцнення існуючого державного статусу, в новому парламенті, як каже нинішній спікер П. Лучинський, можливо буде від чогось відштовхуватися.

Ураховуючи дві взаємновиключні сили в суспільстві: рух за возз'єднання з Румунією і потужну течію, що повертає Молдову до СНД, уже можна передбачити, що пристрасті, які горіли під час передвиборної боротьби, не стихнуть після підбиття підсумків Центральною виборчою комісією.

Проте, зважаючи на настрої людей, особливо в сільській місцевості, можна припустити, що внаслідок опитування М. Снєгур і його оточення одержать те, на що розраховують, тобто підтримку курса нинішнього керівництва.

Виступаючи на з'їзді «Наш дім — Республіка Молдова», Президент висловився за пріоритет у майбутньому зв'язків з СНД. Торкаючись відносин з Румунією, він підкреслив, що обидві держави «повинні виявити взаєморозуміння і зберегти національну самобутність». Представники різних верств населення, національних меншин, що з'їхалися на з'їзд, підтримали Президента і висловилися проти існуючих рухів сепаратизму та уніонізму в республіці.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311030.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».